BWYD A DIOD CYMRU
FOOD AND DRINK WALES

Cyflwyniad

Mae’r adroddiad hwn yn dadansoddi allforion bwyd a diod Cymru yn 2015. Mae’n diweddaru’r adroddiad blaenorol oedd yn rhoi data hyd at 2014. Rhoddir tueddiadau ar gyfer 2005 i 2015.

Mae ffigyrau 2014 wedi’u cynnwys er mwyn cymharu. Mae rhywfaint o ddata 2014 wedi’i ddiweddaru gan yr HMRC felly mae rhai newidiadau yn ffigyrau 2014 o’r adroddiad blaenorol.

Ynghyd â chyfanswm yr allforion bwyd a diod, mae’r adroddiad yn eu rhannu i is-sectorau, cyrchfannau a chymharu â holl allforion Cymru.

Lle caiff nwyddau eu masnachu’n fyd-eang, rydym yn cynnwys Crynodeb Marchnad Fyd-eang o dueddiadau a rhagolygon.

Am resymau diogelu data, nid oedd yn bosibl rhannu’r data yn is na’r lefel is-sectorau.

Cyfanswm Allforion Bwyd a Diod

Crynodeb o Berfformiad Allforio

- Mae **cyfaint** allforion bwyd a diod Cymru wedi tyfu o 67,000 tunnell yn 2005 i **115,464 yn 2015 – cynnydd o 72%**. Mae'r cyfaint ychydig yn is (-1.4%) na 2014 (117,000 tunnell).
- Mae'r **gwerth** wedi tyfu o £135m ym mhrisiau 2005 i **£264m ym mhrisiau 2015** - **cynnydd o 95%.** Mae'r gwerth 13% yn is na 2014 (£302m).
- **Mae'r cwymp hwn yn bennaf yn sgil cynnyrch llaeth, cig a chynnyrch cig, a bwyd môr. Mae'r sector 'Arall' wedi tyfu'n sylweddol mewn cyfaint a gwerth.**
- **I gymharu, mae allforion bwyd a diod y DG 10% yn uwch mewn cyfaint a 3% yn is mewn gwerth (2014-15).**
- **Mae cyfran uchel allforion cynnyrch llaeth Cymreig wedi taro ffigyrau Cymru drwyddi draw yn anghymesur o'i gymharu â gweddill y DG.**
- **Mae'r gyfradd gyfnewid wedi bod yn factor yn y gostyngiad mewn allforion** gydag Ewro wan trwy lawer o 2015 yn golygu nad oedd allforion Cymreig i'r Undeb Ewropeaidd yn gystadleuol, tra'r oedd Doler gref wedi cefnogi cynnydd mewn allforion i Ogledd America.

Mae'r newid drwyddi draw wedi bod yn sylweddol wahanol rhwng yr is-sectorau, fel mae'r tabl isod yn dangos. Dylid ystyried ffigyrau 2015 fel y data cyntaf. Sylwch fod yr HMRC wedi diwygio rhai o ffigyrau 2014 oedd yn yr adroddiad blaenorol gan fod y rhai gwreiddiol yn rhai dros dro.

Crynodeb o'r Ystadegau ar gyfer Allforion Bwyd a Diod Cymru - Gwerth

Is-sector	Gwerth Adwerthu 2015 (£000)	% newid o 2014 i 2015	Cyfaint Adwerthu 2014 (£000) Diwygedig	% newid o 2005 i 2015
Cig a Chynnyrch Cig[1]	£30,422	-18%	£37,054	-25%
Llaeth a Wyau	£109,451	-25%	£145,227	363%
Diodydd	£9,349	6%	£8,836	111%
Grawn a Startsh	£42,716	5%	£40,849	231%
Bwyd Anifeiliaid	£10,833	12%	£9,710	492%
Ffrwythau a Llysiau	£4,043	-14%	£4,682	39%
Bwyd Môr	£29,263	-18%	£35,562	57%
Olew a Braster	£1,103	12%	£987	141%
Cynnyrch Arall	£27,051	40%	£19,345	-9%
Cyfanswm allforion bwyd a diod Cymru	**£264,231**	**-13%**	**£302,252**	**95%**
Cyfanswm allforion bwyd a diod y DG	**£18,447,360**	**-3%**	**£19,063,770**	**79%**
Cyfanswm holl allforion Cymru	£12,200,136	-8.2%	£13,291,084	**41%**

Cafwyd gostyngiad o 5% yng ngwerth allforion bwyd a diod yr Alban rhwng 2014 a 2015

[1] Gweler hefyd ffigyrau eraill gan HCC.

BWYD A DIOD CYMRU
FOOD AND DRINK WALES

Crynodeb o'r Ystadegau ar gyfer Allforion Bwyd a Diod Cymru - Cyfaint

Is-sector	Gwerth Adwerthu 2015 (tunnell)	% newid o 2014 i 2015	Cyfaint Adwerthu 2014 (tunnell) Diwygedig	% newid o 2005 i 2015
Cig a Chynnyrch Cig[2]	8,970	-38%	14,382	-45%
Llaeth a Wyau	53,392	-1%	54,169	450%
Diodydd	10,619	-5%	11,200	-15%
Grawn a Startsh	13,680	12%	12,172	139%
Bwyd Anifeiliaid	4,654	6%	4,400	579%
Ffrwythau a Llysiau	3,415	-11%	3,824	16%
Bwyd Môr	9,963	-1%	10,112	0%
Olew a Braster	330	2%	323	40%
Cynnyrch Arall	10,441	59%	6,557	-18%
Cyfanswm allforion bwyd a diod Cymru	**115,464**	**-1.4%**	**117,139**	**72%**
Cyfanswm allforion bwyd a diod y DG	**14,554,571**	**+10%**	**13,202,348**	**18%**
Cyfanswm holl allforion Cymru	9,909,036	+11%	8,901,947	-11%

Cafwyd gostyngiad o 5% yng nghyfaint allforion bwyd a diod yr Alban rhwng 2014 a 2015
Mae dadansoddiad o werth yr allforion i'w weld isod.

Dadansoddiad o Werth Adwerthu Bwyd a Diod Cymru yn ôl Is-sector 2015

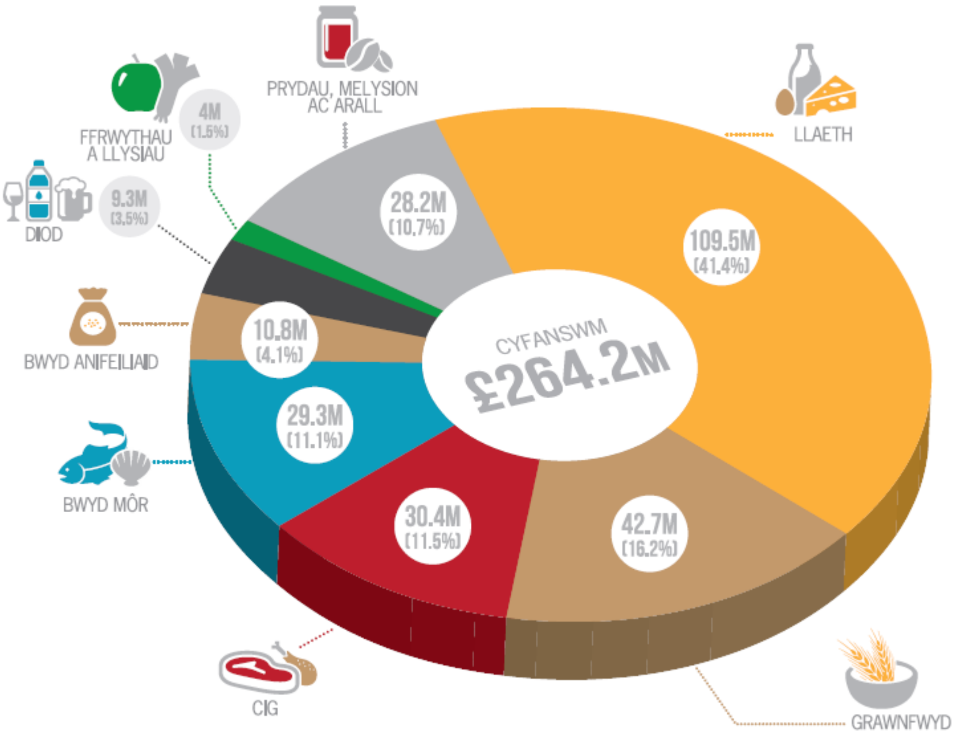

Mae dadansoddiad o gyrchfannau'r allforion yn 2015 i'w weld isod.

[2] Gweler hefyd ffigyrau eraill gan HCC.

Dadansoddiad o Gyrchfannau Allforion Bwyd a Diod Cymru 2015

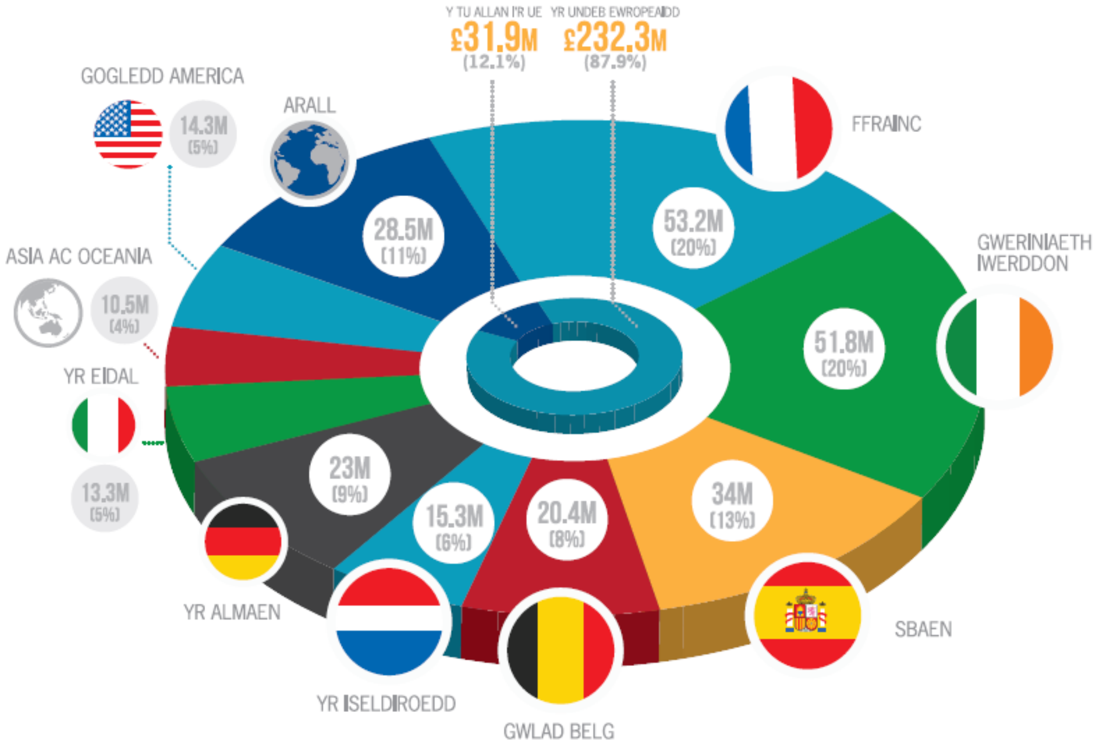

Mae’r is-sectorau unigol yn cael eu cyflwyno yn y tudalennau canlynol:

Mae'r tueddiadau yn y cyrchfannau allforio rhwng 2005 a 2015 i'w gweld yn y tabl isod. Mae uchafbwyntiau'r newidiadau rhwng 2014 a 2015 yn cynnwys:

- Mae Ffrainc wedi parhau fel prif gyrchfan, gan dyfu mewn gwerth yn gynt na mewn cyfaint.
- Mae'r Iwerddon wedi bod yn gyson o ran cyfaint, ond mae'r gwerth wedi gostwng; gyda darlun tebyg yn Sbaen.
- Mae Gwlad Belg wedi colli ei safle (4ydd) i'r Almaen, sydd wedi cynyddu o ran cyfaint a gwerth. Mae cwymp Gwlad Belg yn sgil colli allforion llaeth.
- Mae Gogledd America wedi cynyddu'n sylweddol o ran cyfaint a gwerth, yn sgil cyfraddau cyfnewid cadarnhaol, er bod gwerth yn dal yn is na 2005.

Dadansoddiad o'r Prif Gyrchfannau yn ôl Gwerth a Chyfaint yn 2015 yn erbyn 2014 a 2005-15

Gwlad	Gwerth Adwerthu 2015 (£000)	Gwerth Adwerthu 2014 (£000) diwygedig	% newid o 2005 i 2015	Cyfaint Adwerthu 2015 (tunnell)	Cyfaint Adwerthu 2014 (tunnell) diwygedig	% newid o 2005 i 2015
Ffrainc	£53,225	£55,803	63%	23,592	19,422	55%
Iwerddon	£51,835	£55,157	98%	25,072	25,318	56%
Sbaen	£33,993	£39,456	191%	11,570	11,883	204%
Yr Almaen	£22,960	£22,376	95%	9,936	8,320	194%
Gwlad Belg	£20,398	£31,212	954%	7,878	9,314	524%
Yr Iseldiroedd	£15,315	£24,141	110%	10,894	13,926	6%
Yr Eidal	£13,261	£19,895	88%	6,202	7,384	97%
Gogledd America	£14,256	£7,119	-16%	5,950	2,164	0%
Asia ac Oceania	£10,503	£11,381	105%	2,976	2,729	38%
Arall	£28,485	£35,712	92%	11,394	16,679	97%
Cyfanswm	**£264,231**	**£302,286**	**95%**	**115,464**	**117,139**	**72%**

Gan ystyried y prif gyrchfannau yn ôl gwerth y cynnyrch, yn y tabl dros y dudalen, gallwn weld:

- Pwysigrwydd llaeth i'r Iwerddon, Ffrainc, Gwlad Belg a'r Almaen
- Pwysigrwydd cig i Ffrainc a'r Iwerddon.
- Pwysigrwydd grawnfwydydd i Ffrainc, Iwerddon a Gogledd America.
- Pwysigrwydd bwyd môr i Sbaen a diodydd i Ffrainc.
- Bod cynnyrch bwytadwy amrywiol wedi cynyddu i Ogledd America.

Dadansoddiad o'r Prif Gyrchfannau yn ôl Cynnyrch 2015 - Gwerth (£'000)

Gwerth (£000)	Ffrainc	Iwer-ddon	Sbaen	Belg	Iseldir-oedd	Almaen	Eidal	Asia ac Oceania	Gog. Amer-ica
Anifeiliaid Byw		575	31					31	74
Cig a Chynnyrch	9,020	8,057	3,148	2,038	3,067	1,232	N/A	37	
Llaeth a Wyau	20,283	22,362	7,727	17,792	6,431	14,060	11,931	476	594
Bwyd Môr	3,334	734	16,792	142	3,353	53	68	4,275	90
Grawn a Startsh	11,557	11,204	1,844	68	982	302	678	2,463	3,393
Ffrwythau a Llysiau	216	1,281	1,215	5	5	35		339	49
Siwgr a Mêl	469	556	353	3	108	176	62	518	214
Coffi a The	950	1,209	465		47	124	3	156	12
Bwyd Anifeiliaid	202	2,241	349	61	212	5,857		229	5
Bwytadwy Amrywiol	3,089	2,961	1,567	112	825	818	222	867	8,159
Diodydd	4,089	575	446	165	257	203	237	1,076	1,397
Braster	16	80	56	12	28	100	60	36	269
Cyfanswm	**53,225**	**51,835**	**33,993**	**20,398**	**15,315**	**22,960**	**13,261**	**10,503**	**14,256**

Allforion Is-sector Becws

Mae ffigyrau allforion becws wedi'u cynnwys o fewn 'Cynnyrch Arall'. Yn draddodiadol, mae mwyafrif cynnyrch becws wedi bod ar gyfer y farchnad ddomestig.

Allforion yr Is-sector Cig a Chynnyrch Cig

Crynodeb o'r Sector

- Mae ffigyrau allforion yr HMRC yn cynnwys cig a chynnyrch cig, ac anifeiliaid byw.
- Drwyddi draw, mae allforion wedi gostwng o £40.7m yn 2005 i £30m yn 2015, er i'r ffigyrau amrywio llawer yn y cyfnod, gyda 2011 a 2013 yn flynyddoedd brig ar £61m a £56.7m.
- Mae pryderon am reoleiddio, lles ac afiechydon anifeiliaid wedi golygu fod allforion anifeiliaid byw wedi gostwng o uchafbwynt o £10.2m yn 2006 i ffigyrau llawer is o rhwng £134,000 ac £1.8m dros y cyfnod. Gwlad Belg yw'r prif gyrchfan yn yr Undeb Ewropeaidd, a'r Dwyrain Canol a Gogledd America yw'r prif gyrchfannau eraill. Mae llawer o'r fasnach mewn stoc bridio o ansawdd uchel.
- Mae Cig a Chynnyrch Cig felly'n cyfrif am drwch gwerth a chyfaint allforio. Tra cafwyd gostyniad o 38% yn 2015 o'i gymharu â 2014, 18% oedd y gostyngiad mewn gwerth. Cyfaint allforio o 9,000 tunnell yn 2015 oedd yr isaf dros y ddegawd ddiwethaf, draean yn is na'r isafbwynt blaenorol yn 2009. .
- Mae HCC yn casglu ei ffigyrau allforion ei hun ar PGI Cig Oen a Chig Eidion Cymru. Mae ffigyrau HCC yn dangos fod allforion cig coch yn £189m yn 2014.
- Ffrainc, Iwerddon, Sbaen, Yr Iseldiroedd a Gwlad Belg oedd 5 prif gyrchfan 2015. Daeth Sbaen yn drydydd prif fewnforiwr gan fod allforion i'r Iseldiroedd 60% yn is na 2014 ar £3m.
- Yn 2005, y 5 prif gyrchfan oedd Ffrainc, Yr Almaen, Yr Eidal, Iwerddon a'r Iseldiroedd.

Crynodeb o'r Ystadegau ar gyfer Anifeiliaid Byw, Cig a Chynnyrch Cig

Gwerth Allforio £000/ Blw.	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
Cig a Chynnyrch Cig	£30,422	£37,054	£56,674	£48,184	£61,736	£44,861	£27,668	£29,786	£26,241	£46,894	£40,738
Yn cynnwys:											
Anifeiliaid Byw	£2,270	£1,164	£918	£1,033	£553	£575	£134	£778	£1,820	£10,175	£8,835
Cig a Chig wedi'i baratoi	£28,152	£35,890	£55,756	£47,151	£61,183	£44,286	£27,534	£29,008	£24,421	£36,719	£31,903
Anfonwyd i[3]:											
Undeb Ewropeaidd	98%	98.1%	97.8%	97.6%	99.0%	97.6%	99.4%	99.8%	99.8%	99.9%	99.9%
Arall	2%	1.9%	2.2%	2.4%	1%	2.4%	0.6%	0.2%	0.2%	0.1%	0.1%

Ffynhonnell: Ystadegau Masnach Ranbarthol yr HMRC

Cyfaint Allforio tunnell/ Blw.	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
Cig a Chynnyrch Cig	8,970	14,382	21,220	19,497	22,085	16,540	13,785	14,914	14,436	19,182	16,454
Yn cynnwys:											

[3] Cig a chynnyrch cig yn unig.

Anifeiliaid Byw	140	45	20	103	70	89	1	4	13	384	64
Cig a Chig wedi'i baratoi	8,830	14,337	21,200	19,394	22,015	16,451	13,784	14,910	14,423	18,798	16,390

Ffynhonnell: Ystadegau Masnach Ranbarthol yr HMRC

- Mae dadansoddiad gan y Bwrdd Datblygu Amaethyddiaeth a Garddwriaeth yn dangos fod cydberthynas rhwng prisiau ŵyn byw a chyfradd gyfnewid yr Ewro:Sterling.
- Mae cryfder y bunt yn erbyn yr ewro yn lleihau pa mor gystadleuol yw'r DG o fewn y farchnad adwerthu.
- Ffrainc yw'r brif farchnad ar gyfer allforion cig oen y DG. Serch hynny, mae dadansoddiad gan y Bwrdd Datblygu Amaethyddiaeth a Garddwriaeth yn dangos fod cyfanswm mewnforion cig oen Ffrainc i lawr yn 2015, gyda phob prif gyflenwr (ac eithrio Seland Newydd) yn gweld gostyngiad mewn masnach. Roedd gwerth y bunt yn ei gwneud yn arbennig o anodd i'r DG. Roedd allforion cig oen y DG 22% yn is na'r flwyddyn flaenorol.
- Roedd cyfanswm cyfaint allforion cig eidion y DG 11% yn is na 2014. Caiff y gostyngiad yn y llwythi i'r Iseldiroedd, sy'n cael ei adlewyrchu yn nata Cymru, ei esbonio gan ostyngiad mewn allforion carcasau cig. Mae dadansoddiad y Bwrdd Datblygu Amaethyddiaeth a Garddwriaeth yn dadlau fod symudiad oddi wrth allforion cig carcas gwerth is o'r DG i'r rhannau gwerth uwch. Mae cystadleuaeth gref a gwerth y bunt yn gyrru'r duedd oddi wrth allforion cig carcas.
- Roedd allforion cig moch 2% yn uwch na 2014 yn sgil cynnydd mewn allforion cig moch ac offal i Tsieina. Mae materion yn ymwneud ag iechyd cig moch yr Unol Daleithiau ac embargo ar fewnforio o Rwsia wedi effeithio ar y farchnad gig moch fyd-eang.
- Mae allforion dofednod y DG yn 2015 yn is na chyfnodau cyfatebol 2014 a 2013 yn sgil achosion o ffliw adar yn y DG yn arwain at rai gwledydd yn gwahardd dofednod y DG ac effaith y bunt gref.
- Mae adroddiad Rhagolygon Amaethyddiaeth 2015 yr OECD yn disgwyl i'r allbwn cig byd-eang barhau i gynyddu, er yn arafach na'r ddegawd ddiwethaf. Rhagwelir y bydd mwyafrif y twf (75%) mewn gwledydd sy'n datblygu. Rhagwelir mai twf mewn bwyta dofednod fydd yn arwain yn bennaf at y twf yn y cig fydd i'w fwyta'n fyd-eang.
- Effaith cytundebau masnachu a materion yn ymwneud ag iechyd anifeiliaid yw'r ddwy factor sy'n achosi ansicrwydd yn y rhagolygon masnach fyd-eang.

Allforion Is-sector Llaeth a Wyau

Crynodeb o'r Sector

- Mae ffigyrau allforion yr HMRC yn cynnwys cynnyrch llaeth a wyau.
- Drwyddi draw, mae allforion wedi cynyddu chwephlyg mewn gwerth, o £23.6m i £145m yn 2014, y lefel uchaf hyd yma. Rhwng 2010 a 2011 dyblodd yr allforion gan awgrymu newid yng ngallu Cymru i gynhyrchu
- Serch hynny, mae'r data diweddaraf yn dangos fod allforion 25% yn is mewn gwerth na 2014, ac 1% yn is mewn cyfaint.
- Caiff mwyafrif llaeth Cymru gaiff ei gadw yng Nghymru i'w brosesu (tua 90%) ei brosesu'n gaws. Mae'r farchnad nwyddau'n dylanwadu'n gryf ar Gymru, sydd wedi gostwng dros y flwyddyn ddiwethaf.
- Yr Undeb Ewropraidd sy'n cyfrif am drwch yr allforion. Serch hynny, mae Rwsia wedi tyfu'n gryf fel cyrchfan ers 2010 i gyrraedd £1.7m yn 2014, cyn i'r embargo masnach yn 2015 atal allforion. Mae Gogledd America wedi cynyddu ers 2013 i gyrraedd £0.59m yn 2015.
- Iwerddon, Ffrainc, Gwlad Belg, Yr Almaen a'r Eidal oedd y 5 prif gyrchfan yn 2015. Cafwyd gostyngiad sylweddol i bob prif gyrchfan, ac eithrio'r Almaen, lle'r oedd allforion 2% yn uwch.
- Roedd y gostyngiad mwyaf syfrdanol yn yr allforion i Wlad Belg, gyda gostyngiad o bron i 60% o fod yn brif gyrchfan yn 2014 ar £28m i £18m yn 2015. Mae Gwlad Belg wedi rhoi 8,000 tunnell o bowdwr llaeth sgim yn y cynllun ymyrraeth, gan ddangos fod gorgynhyrchu cynnyrch llaeth.
- Yn 2005, y 5 prif gyrchfan oedd Iwerddon, Ffrainc, Yr Almaen, America Ladin a Sweden.

Crynodeb o'r Ystadegau ar gyfer Allforion Llaeth a Wyau

Gwerth allforio £000/ Blw.	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
Llaeth a wyau	£109,451	£145,227	£138,414	£111,016	£127,037	£64,125	£40,313	£40,001	£6,248	£15,912	£23,637
Anfonwyd i:											
Undeb Ewropeaidd	98.1%	97.5%	97.7%	97.2%	97.7%	96.8%	92.4%	98.7%	98.6%	98.7%	97.0%
Arall	1.9%	2.5%	2.3%	2.8%	2.3%	3.2%	7.6%	1.3%	1.4%	1.3%	3%

Ffynhonnell: Ystadegau Masnach Ranbarthol yr HMRC

Cyfaint allforio tunnell/ Blw.	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
Llaeth a wyau	53,392	54,169	48,201	43,901	45,280	25,602	20,178	16,822	2,688	6,752	9,707

Ffynhonnell: Ystadegau Masnach Ranbarthol yr HMRC

Allforion Is-sector Diodydd

Crynodeb o'r Sector

- Mae ffigyrau allforio'r HMRC yn cynnwys diodydd alcoholig a di-alcohol. Mae coffi, te a choco wedi'u cynnwys o dan 'Arall'.
- Drwyddi draw, mae allforion wedi cynyddu o £4.4m i £9.3m yn 2015, er bod amrywiaeth fawr wedi bod, gydag uchafswm gwerth o £20m yn 2010.
- Mae cyfaint wedi gostwng ychydig (o 12,400 i 10,600 tunnell) sy'n awgrymu fod gwerth y diodydd wedi cynyddu yn erbyn cyfaint gweddol sefydlog.
- Mae'r Undeb Ewropeaidd yn cyfrif am tua dau draean o'r allforion, er bod hyn wedi amrywio'n fawr o 39% i 89%.
- Ffrainc, Gogledd America, Asia, Iwerddon a'r Iseldiroedd oedd y 5 prif gyrchfan yn 2015. Yn 2005 y prif gyrchfannau oedd Gogledd America, Ffrainc, Iwerddon, Asia a Sbaen.
- Gwelodd 2015 gynnydd dramatig mewn allforion i Ffrainc, i fyny o £1.4m yn 2014 i £4m yn 2015, gan gyfrif am 40% o'r holl allforion.

Crynodeb o'r Ystadegau ar gyfer Allforion Diodydd

Gwerth allforio £000/ Blw.	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
Diodydd	£9,349	£8,836	£9,254	£8,308	£10,906	£20,359	£10,701	£4,655	£4,589	£5,271	£4,429
Anfonwyd i:											
Undeb Ewropeaidd	68.7%	66.8%	74.5%	75.2%	80.2%	89.3%	79.8%	56.2%	39.4%	54.5%	57.5%
Arall	31.2%	33.2%	25.5%	24.8%	19.8%	10.7%	20.2%	43.8%	60.6%	45.5%	42.5%

Ffynhonnell: Ystadegau Masnach Ranbarthol yr HMRC

Cyfaint allforio tunnell/ Blw.	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
Diodydd	10,619	11,200	11,813	12,605	13,928	12,329	11,472	10,949	11,474	10,296	12,444

Ffynhonnell: Ystadegau Masnach Ranbarthol yr HMRC

Allforion Is-sector Grawn a Startsh

Crynodeb o'r Sector

- Mae ffigyrau allforio'r HMRC yn cynnwys grawnfwydydd a grawnfwydydd wedi'u paratoi ac eithio bwyd anifeiliaid.
- Drwyddi draw, mae allforion wedi gweld cynnydd triphlyg mewn gwerth o £12.9m i £42.7m yn 2015, ychydig yn uwch na'r uchafbwynt blaenorol o £41.5m yn 2011.
- Mae allforion wedi gweld cynnydd deublyg mewn cyfaint o 5,700 i 13,700 tunnell.
- Mae'r Undeb Ewropeaidd yn cyfrif am drwch yr allforion, er bod allforion i du allan i'r Undeb Ewropeaidd wedi cynyddu o 8.9% i 17.0%, gan godi i'r lefel uchaf yn 2014.
- Ffrainc, Iwerddon, Sweden, Gogledd America ac Asia oedd y 5 prif gyrchfan yn 2015.
- Yn 2005, y 5 prif gyrchfan oedd Ffrainc, Iwerddon, Groeg, Malta a Chyprus.

Crynodeb o'r Ystadegau ar gyfer Allforion Grawn a Startsh

Gwerth allforio £000/ Blw.	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
Grawn a Startsh	£42,716	£40,849	£41,410	£39,056	£41,518	£40,745	£36,702	£25,853	£19,965	£14,129	£12,920
Anfonwyd i:											
Undeb Ewropeaidd	83%	82.3%	86.0%	88.7%	94.2%	94.6%	96.0%	94.0%	94.1%	93.9%	91.1%
Arall	17.0%	17.7%	14.0%	11.3%	5.8%	5.4%	4.0%	6.0%	5.9%	6.1%	8.9%

Ffynhonnell: Ystadegau Masnach Ranbarthol yr HMRC

Cyfaint allforio tunnell/ Blw.	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
Grawn a Startsh	13,680	12,172	12,631	12,621	13,328	12,746	11,154	9,429	7,902	6,517	5,714

Ffynhonnell: Ystadegau Masnach Ranbarthol yr HMRC

Crynodeb o'r Farchnad Fyd-eang

Mae Rhagolygon Amaethyddiaeth y Mudiad Cydweithredu a Datblygu Economaidd (OECD) a Mudiad Bwyd ac Amaethyddiaeth y Cenhedloedd Unedig (FAO) 2015 yn nodi y bydd y tuedd hanesyddol o wledydd datblygedig yn masnachu gwenith a grawn bras gyda gwledydd sy'n datblygu yn parhau dros y ddegawd nesaf, gyda chynhyrchiant yn parhau ymhlith y cynhyrchwyr presennol. Mae'r galw byd-eang am rawn yn cael ei yrru gan alw cynyddol o Tsieina a thwf mewn poblogaeth fyd-eang. Daw'r galw am rawn bras o'r twf mewn da byw mewn gwledydd sy'n datblygu. Caiff reis ei fasnachu'n bennaf rhwng gwledydd sy'n datblygu.

Allforion Is-sector Bwyd Anifeiliaid

Crynodeb o'r Sector

- Mae ffigyrau allforio'r HMRC yn cynnwys bwydydd ar gyfer anifeiliaid (heb gynnwys grawnfwydydd heb eu malu).
- Drwyddi draw, mae'r allforion cynyddu chwephlyg mewn gwerth, o £1.8m i £10.8m yn 2015, i lawr ychydig o'r uchafbwynt o £11.1m yn 2013, ond yn uwch na 2014.
- Mae'r allforion wedi gweld cynnydd seithplyg mewn cyfaint o 685 i 4,700 tunnell.
- Yr Undeb Ewropeaidd sy'n cyfrif am drwch yr allforion, ar 89.7%, er i allforion i du allan i'r Undeb Ewropeaidd gyrraedd uchafbwynt o 31.8% yn 2011.
- Yr Almaen, Iwerddon, Gorllewin Ewrop (y tu allan i'r Gymuned Ewropeaidd), Y Weriniaeth Tsiec a Sbaen oedd y 5 prif gyrchfan yn 2015.
- Yn 2005, y 5 prif gyrchfan oedd Yr Almaen, Iwerddon, Ffindir, Yr Iseldiroedd a Sweden.

Crynodeb o'r Ystadegau ar gyfer Allforion Bwyd Anifeiliaid

Gwerth allforio £000/ Blw.	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
Bwyd Anifeiliaid	£10,833	£9,710	£11,103	£9,398	£8,765	£6,035	£5,212	£3,592	£4,057	£1,974	£1,829
Anfonwyd i:											
Undeb Ewropeaidd	89.7%	92.6%	84.4%	83.3%	68.2%	80.8%	83.5%	83.5%	97.2%	95.8%	94.9%
Arall	10.3%	7.4%	15.6%	16.7%	31.8%	19.2%	16.5%	16.5%	2.8%	4.2%	5.1%

Ffynhonnell: Ystadegau Masnach Ranbarthol yr HMRC

Cyfaint allforio tunnell/ Blw.	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
Bwyd Anifeiliaid	4,654	4,400	4,645	6,324	3,750	2,430	2,287	816	816	524	685

Ffynhonnell: Ystadegau Masnach Ranbarthol yr HMRC

Allforion Is-sector Ffrwythau a Llysiau

Crynodeb o'r Sector

- Mae ffigyrau allforio'r HMRC yn cynnwys llysiau a ffrwythau.
- Drwyddi draw, mae'r allforion wedi cynyddu o £2.9m i £4.7m yn 2014, i lawr o uchafbwynt o £7.2m yn 2011.
- Mae'r allforion wedi cynyddu mewn cyfaint o 2,900 i 3,400 tunnell, i lawr o uchafbwynt o 5,600 tunnell yn 2011.
- Cyrhaeddodd allforion o du allan i'r Undeb Ewropeaidd uchafbwynt o 40.5% yn 2014, ond gan ostwng i 18.6% yn 2015.
- Iwerddon, Sbaen, Asia, Gorllewin Ewrop (y tu allan i'r Gymuned Ewropeaidd) a'r Weriniaeth Tsiec oedd y 5 prif gyrchfan yn 2015.
- Yn 2005, y 5 prif gyrchfan oedd Iwerddon, Yr Iseldiroedd, Gogledd America, Asia a Sbaen.

Crynodeb o'r Ystadegau ar gyfer Allforion Ffrwythau a Llysiau

Gwerth allforio £000/ Blw.	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
Ffrwythau a Llysiau	£4,043	£ 4,682	£ 6,108	£ 5,412	£ 7,206	£ 6,749	£ 6,140	£ 4,283	£ 4,258	£ 4,044	£ 2,901
Anfonwyd i:											
Undeb Ewropeaidd	81.4%	59.5%	69.6%	79.8%	85.3%	91.3%	93.7%	93.5%	89.7%	93.7%	85.0%
Arall	18.6%	40.5%	30.4%	20.2%	14.7%	8.7%	6.3%	6.5%	10.3%	6.3%	15.0%

Ffynhonnell: Ystadegau Masnach Ranbarthol yr HMRC

Cyfaint allforio tunnell/ Blw.	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
Ffrwythau a Llysiau	3,415	3,824	3,997	4,188	5,648	5,187	4,129	3,344	3,339	3,449	2,934

Ffynhonnell: Ystadegau Masnach Ranbarthol yr HMRC

Allforion Is-sector Bwyd Môr

Crynodeb o'r Sector

- Mae ffigyrau allforio'r HMRC yn cynnwys pysgod, cramenogion, molysgiaid, infertebratau'r môr a bwyd môr wedi'i baratoi.
- Drwyddi draw, mae'r allforion wedi cynyddu o £18.7m i £29.3m yn 2015, 18% yn is na 2014.
- Er gwaethaf y gostyngiad mewn gwerth, dim ond ychydig o ostyngiad a gafwyd mewn cyfaint, o 10,112 i 9,963 tunnell, i lawr o uchafbwynt o 14,232 yn 2012 ac uchafbwynt blaenorol o 14,902 yn 2009.
- Mae allforion i du allan yr Undeb Ewropeaidd wedi gostwng o 19.1% i 15.1%.
- Sbaen yw'r brif gyrchfan, ar 57% o'r gwerth yn 2015, i fyny o 47% yn 2005.
- Sbaen, Asia, Yr Iseldiroedd, Ffrainc a'r Iwerddon oedd y 5 prif gyrchfan yn 2015.
- Yn 2005, y 5 prif gyrchfan oedd Sbaen, Yr Iseldiroedd, Ffrainc, Iwerddon a'r Eidal.

Crynodeb o'r Ystadegau ar gyfer Allforion Bwyd Môr

Gwerth allforio £000/ Blw.	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
Bwyd Môr	£29,263	£35,562	£35,943	£36,080	£36,748	£33,056	£36,657	£19,586	£18,752	£20,868	£18,698
Anfonwyd i:											
Undeb Ewropeaidd	84.9%	87.9%	85.8%	86%	88.8%	87.0%	82.9%	75.6%	80.5%	86.1%	80.9%
Arall	15.1%	12.1%	14.2%	14.0%	11.2%	13.0%	17.1%	26.2%	19.5%	13.9%	19.1%

Ffynhonnell: Ystadegau Masnach Ranbarthol yr HMRC

Cyfaint allforio tunnell/ Blw.	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
Bwyd Môr	9,963	10,112	12,642	14,232	12,270	12,850	15,433	8,927	9,740	9,742	9,969

Ffynhonnell: Ystadegau Masnach Ranbarthol yr HMRC

Crynodeb o'r Farchnad Fyd-eang

Yn ôl Rhagolygon Amaethyddiaeth OECD a FAO 2015, mae pysgod acwafeithrin wedi goresgyn pysgod wedi'u dal fel y prif ffynhonnell o bysgod i'w bwyta gan bobl am y tro cyntaf yn 2014. Disgwylir i Asia barhau i yrru'r newid mewn pysgodfeydd byd-eang o ran cynhyrchu, masnachu a bwyta. Serch hynny, gwelodd 2014 dwf sylweddol ym marchnad yr Unol Daleithiau, oedd o fudd i gynhyrchwyr y farchnad ac allforion o Norwy.

Rhagwelir y bydd masnach bysgod fyd-eang yn arafach yn y ddegwad nesaf na'r ddegawd ddiwethaf, gan adlewyrchu cynnydd mewn bwyta pysgod domestig mewn gwledydd sy'n datblygu. Bydd rhanbarthau datblygedig yn parhau yn brif fewnforwyr y fasnach fyd-eang.

Allforion Is-sector Olew a Braster

Crynodeb o'r Sector

- Mae ffigyrau allforio'r HMRC yn cynnwys olew a braster anifeiliaid a llysiau.
- Drwyddi draw, mae'r allforion wedi cynyddu o £0.46 i £1.1m yn 2015, ond i lawr o uchafbwynt o £3.6m yn 2011.
- Mae'r allforion wedi cynyddu mewn cyfaint o 235 i 330 tunnell, ond i lawr o uchafbwynt o 967 tunnell yn 2010 (i Ddenmarc yn bennaf).
- Mae allforion i du allan yr Undeb Ewropeaidd wedi tyfu'n gryf i gyrraedd uchafbwynt o 49% yn 2015 – i fyny o 15% ar ddechrau'r cyfnod.
- Gogledd America, Gwlad Pwyl, Gorllewin Ewrop (y tu allan i'r Gymuned Ewropeaidd), Yr Almaen a'r Iwerddon oedd y 5 prif gyrchfan yn 2015.
- Yn 2005, y 5 prif gyrchfan oedd Gwledydd i'r De o'r Sahara, Iwerddon, America Ladin, Gogledd America a Gorllewin Ewrop (y tu allan i'r Undeb Ewropeaidd).

Crynodeb o'r Ystadegau ar gyfer Allforion Olew a Braster

Gwerth allforio £000/ Blw.	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
Olew a Braster	£1,103	£987	£1,833	£918	£3,620	£2,656	£2,881	£2,485	£689	£186	£458
Anfonwyd i:											
Undeb Ewropeaidd	51%	68.9%	72.5%	76.0%	70.6%	87.5%	87.5%	88.0%	70.7%	78.5%	84.9%
Arall	49.0%	31.1%	27.5%	24.0%	29.4%	12.5%	12.5%	12.0%	29.3%	21.5%	15.1%

Ffynhonnell: Ystadegau Masnach Ranbarthol yr HMRC

Cyfaint allforio tunnell/ Blw.	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
Olew a Braster	330	323	654	344	679	967	875	239	142	108	235

Ffynhonnell: Ystadegau Masnach Ranbarthol yr HMRC

Crynodeb o'r Farchnad Fyd-eang

Yn ôl Rhagolygon Amaethyddiaeth OECD a FAO 2015, mae cynhyrchiant had olew byd-eang yn gynyddol gael ei ddominyddu gan gynhyrchu ffa soia, wedi'i yrru'n bennaf gan alw am fwyd anifeiliaid protein uchel, yn enwedig yn Tsieina. 2014 oedd yr ail flwyddyn olynnol lle cafwyd record cynhyrchu had olew.

Allforion Is-sector Cynnyrch Bwyd Arall

Crynodeb o'r Sector

- Mae ffigyrau allforio'r HMRC yn cynnwys coffi, te a sbeis, siwgr a mêl a chynnyrch bwytadwy amrywiol.
- Mae allforion Cynnyrch Bwyd Arall wedi tyfu'n gryf yn 2015, ar £27m, 40% yn uwch na 2014, ac yn agosau ar yr uchafbwynt o £29.8 yn 2005.
- Cafwyd adferiad mewn cyfaint allforio, ar 10,400 tunnell, 60% yn uwch na chyfaint 2014, ac yn uwch na'r uchafbwynt blaenorol o 8,824 tunnell yn 2005.
- Mae symudiad sylweddol wedi bod yn y ffocws allforio, gydag allforion i du allan yn Undeb Ewropeaidd bellach yn cyfrif am 40% o'r gwerth yn 2015, o'i gymharu â 27% yn 2014.
- Gogledd America, Iwerddon, Ffrainc, Sbaen a'r Almaen oedd y 5 prif gyrchfan yn 2015.
- Yn 2005, y 5 prif gyrchfan oedd Affrica, Iwerddon, America Ladin, Gogledd America a Gorllewin Ewrop (tu allan i'r Undeb Ewropeaidd).
- Gan ystyried **coffi a the**: Iwerddon, Ffrainc, Sbaen Y Dwyrain Canol a G Affrica oedd prif gyrchfannau 2015. Prif gyrchfannau 2005 oedd Yr Almaen, Ffrainc, Yr Iseldiroedd, Sweden a'r Iwerddon.
- Gan ystyried **siwgr a mêl**: Iwerddon, Asia, Ffindir, Ffrainc a Sbaen oedd prif gyrchfannau 2015. Prif gyrchfannau 2005 oedd G America (86%), Ffrainc, Iwerddon, Asia a'r Swistir.
- Gan ystyried cynnyrch **bwytadwy amrywiol**: G America, Ffrainc, Iwerddon, Sbaen ac Asia oedd prif gyrchfannau 2015. Prif gyrchfannau 2005 oedd G America, Ffrainc, Iwerddon, Gwledydd i'r De o'r Sahara a'r Swistir. Mae allforion i Ogledd America wedi cynyddu'n sylweddol o £1.8m yn 2014 i £8.3m yn 2015, gan gyfrif am 43% o'r gwerth allforio. Mae'r cynnydd hwn yn ymateb i gyfraddau cyfnewid ffafriol.

Crynodeb o'r Ystadegau ar gyfer Allforion 'Cynnyrch Arall'

Gwerth allforio £000/ Blw.	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
Cynnyrch Arall	£27,051	£19,345	£18,739	£16,863	£20,258	£24,006	£23,579	£27,931	£12,139	£10,946	£29,845
Yn cynnwys											
Coffi / Te	£3,587	£3,015	£3,796	£4,954	£5,952	£8,411	£9,100	£14,141	£2,613	£3,064	£8,083
Siwgr a mêl	£3,852	£3,482	£3,401	£3,871	£4,245	£3,006	£3,036	£2,683	£2,732	£1,608	£9,849
Bwytadwy Amrywiol	£19,612	£12,848	£11,542	£8,038	£10,061	£12,589	£11,443	£11,107	£6,794	£6,274	£11,913
Anfonwyd i:											
Undeb Ewropeaidd	59.8%	72.7%	81.8%	80.2%	70.7%	62.2%	79.1%	75.7%	64.4%	67.3%	43.3%
Arall	40.2%	27.3%	18.2%	19.8%	29.3%	37.8%	20.9%	24.3%	35.6%	32.7%	56.7%

Ffynhonnell: Ystadegau Masnach Ranbarthol yr HMRC

Cyfaint allforio tunnell/ Blw.	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005

Cynnyrch Arall	10,441	6,557	6,044	5,424	6,023	8,125	6,945	7,610	4,650	4,188	8,824
Yn cynnwys											
Coffi / Te	869	637	833	986	1,246	1,969	942	1,456	670	795	2,152
Siwgr a mêl	809	606	808	722	652	792	402	256	327	573	3,074
Bwytadwy Amrywiol	8,763	5,314	4,403	3,716	4,125	5,364	5,601	5,898	3,653	2,820	3,598

Ffynhonnell: Ystadegau Masnach Ranbarthol yr HMRC